

kan han ogsaa sige, at det herefter er uødvendigt, at Dverretterne afgive Præmisser til deres Domme; thi der findes ogsaa Voteringer og Voteringsprotokoller, men disse Voteringer og Voteringsprotokoller ere hemmelige. Det er jo i Høiesteretsinstruxen under Straf af Embedsfortabelse og Deslige forbudt Assessorerne i Høiesteret at fortælle, hvorledes det er gaaet til ved Voteringen. Altsaa troer jeg, at disse Voteringsprotokoller ere at betragte for Udenverdenen, som om de aldeles ikke eksisterede.

At det skulde være Høiesteret uoverkommeligt eller endog blot vanskeligt at faae Tid til at skrive Præmisser til sine Domme, kan jeg neppe troe. Sagernes Antal og den Omstændighed, at der ikke holdes Ret 3 Maaneder om Aaret, forekomme mig at indeholde en Kjendsgjerning for, at der maa være Tid nok. Man maa dog forudsætte, at efter den Dvelse, som Høiesteretsassessorerne have i Domsforretninger og efter den Dygtighed, som de formodes at være i Besiddelse af, vil det være dem en let Sag at skrive Præmisser til Dommene. Der er jo Ingen, der forlanger, at Præmisserne skulle være juridiske Afhandlinger; man fordrer blot, at Grundene til Dommene skulle angives. Det er jo muligt, at den Bestemmelse, der indeholdes i Høiesteretsinstruxen, at Justitiarius eller den Dverste i Retten skal concipere Dommene, kunde gjøre en saadan Lovs Gjennemførelse noget besværlig, idet det jo vilde være trættende for den samme Mand at skrive alle Dommene; men man vil lettelig kunne finde en Udvei, naar man bestemte, at den voterende Assessor, hvis Mening blev Dom, affattede Præmisserne. Dette troer jeg, er en Fremgangsmaade, der følges i andre collegiale Retter, og det forekommer mig ogsaa at være det Naturligste.

Jovrigt tvivler jeg ingenlunde om, at dette Lovforslag jo snart vil blive til Lov efter den Undersjøttelse, det her fra forskjellige Sider har fundet, og det er mig for mit personlige Bedkommende meget behageligt at høre den ærede Forslagsstiller, hvis Motivering jeg tiltræder, saa stærk udtale sig for Offentligheden. Jeg troede, at der var nogen Forskjellighed imellem ham og mig i saa Henseende, da jeg hørte

ham forleden Dag sige Nei til et andet Lovforslag af lignende Betskaffen som det nærværende (H. Hage: Det var af en ganske anden Betskaffen!). Nu holder jeg mig derimod overbevist om, at han efter den Hyldest, han har givet Offentligheden, ogsaa snart vil være enig med mig i den anden Sag om Offentligheden af Dvirghedsrklæringer til Ansøgere og Klager.

L. C. Larsen: Jeg vil med Hensyn til, hvad den sidste ærede Taler har formeent om, at Lovforslaget maaskee slet ikke behøvedes, dog tillade mig at oplyse, at § 17 i Høiesteretsinstruxen af 7de December 1771 udtrykkeligt siger, at ingen Forklaring over de ergangne Domme maa udstedes af Høiesteret, hvori der altsaa ligefrem ligger et positivt Forbud mod Præmissers Meddelelse. Dernæst maa jeg, som praktisk Jurist ligesom han, meest lægge Vægt paa den overordentlige Vigtighed for Retsudviklingen, det vil have, om dette Forslag kunde gaae igjennem. De, der ere nærmere bekendte med disse Forhold, ville vide, af hvilken overordentlig Vigtighed det allerede nu er, at Dverretternes Domme i Almindelighed blive bekendtgjorte i trykte Samlinger, som ere tilgængelige for Enhver, der interesserer sig derfor. Ligesom dette med Hensyn til Praxis ved Dverretterne er af overordentlig Vigtighed, saaledes er jeg ogsaa overbevist om, at det hele Landet rundt ved Underretterne har stiftet stor Nytte, da Underrettsdommerne derved have rig Leilighed til at belære sig og blive underrettede om, hvorledes lignende Tilfælde som de, der foreligge dem, allerede tidligere ere blevne afgjorte. Men den fulde Nytte kan ikke opnaaes under disse Forhold. Vi have to Dverretter, og det kan hændes, at den Eine staaer mod den Anden, og bagved det Hele ligger dog altid det, at det kan være muligt, at Høiesteret har en anden Mening, og derfor blive Mange ved at foretrække at følge deres egen personlige Mening fremfor det, som allerede har faaet en Autoritets Præg for sig, og dog er det det Allervigtigste, at man veed, hvad der er Ret. Selv om det er et forkeert Resultat, Retten var kommen til, er det dog af Vigtighed, baade